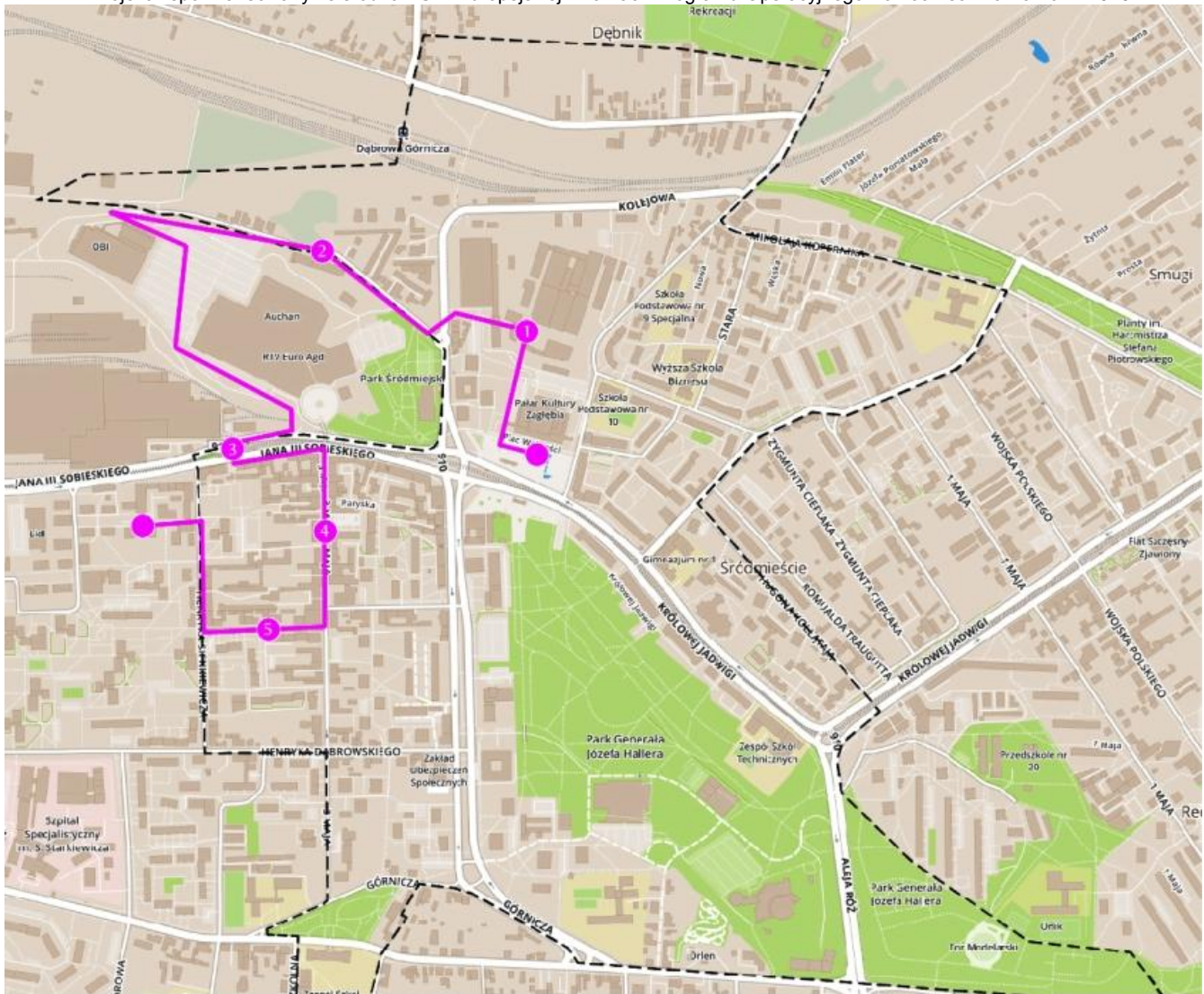

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

RAPORT ZE SPACERU BADAWCZEGO NR 8

Data, godzina rozpoczęcia spaceru	24.09.2017 Czas trwania spaceru: 12:00-14:20 Czas trwania warsztatu (cz. stacjonarna): ok. 14:20-15:40
Trasa	Pałac Kultury Zagłębia-teren Fabryki Pełnej Życia- ul: T. Kościuszki- ul. T. Kościuszki- ul. W.Przybyłaka- ul. K. J Sobieskiego- ul-3 Maja- ul. S.Okrzei- ul. H. Sienkiewicza- Centrum Aktywności Obywatelskiej
Prowadzący spacer	Alicja Kowalska, Michalina Lulek- Majka (Stowarzyszenie Civitas)
Uczestnicy (ilość osób, wiek, płeć)	W spacerze wzięło udział 6 osób: 5 osób w wieku powyżej 60 roku życia oraz ekspert kluczowy ds. rewitalizacji (5 kobiet, 1 mężczyzna), dwie osoby w grupie mieszkają poza Śródmieściem: w dzielnicach Gołonóg oraz Łęknice.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

MAPA SPACERU BADAWCZEGO nr 8 Z DNIA 24.09.2017 r.

LEGENDA:
TRASA SPACERU
MIEJSCA OPISANE W RAPORCIE

Punkt startowy: kawiarnia w Pałacu Kultury Zagłębia. Prowadzący zapoznali uczestników z projektem Program Rewitalizacji: Dąbrowa Górnicza 2022, w szczególności dot. POR Centrum, opowiedzieli o metodzie spacerów badawczych oraz ustalili wspólnie z uczestnikami trasę spaceru. Trasa została wybrana na podstawie poprzednich raportów po terenie, który jeszcze nie został przebadany podczas wcześniejszych spacerów.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Uczestnicy poproszeni o wskazanie **zwyczajowych miejsc spędzania czasu wolnego w centrum Dąbrowy Górniczej** wymienili następując lokalizacje:

- często odwiedzanym punktem na mapie miejsc ważnych dla uczestników jest Centrum Handlowe Pogoria. Jest to przestrzeń spotkań ze znajomymi: kawiarnie, punkty gastronomiczne. Osoby spoza śródmieścia podkreślały, że często przyjeżdżają do centrum miasta tylko w celu odwiedzenia CH Pogoria;
- ważnym dla uczestników jest Park Hallera, jako miejsce spotkań, uprawiania sportów: siłownia pod chmurka, nordic walking i rozrywki: Hala Sportowa Centrum. W Parku miejscem często odwiedzanym przez uczestników jest także biblioteka miejska, spełniająca rolę istotnego punktu spotkań z kulturą;
- poproszeni o określenie miejsc spotkań ze znajomymi jako punkty orientacyjne w mieście uczestnicy wskazywali następujące lokalizacje: budynek Poczty Głównej, fontanna przy CH Pogoria, fontanna przed Pałacem Kultury Zagłębia.

Uczestnicy zapytani o **ich stosunek do Śródmieścia**, odpowiedzieli:

- podkreślali konieczność ożywienia ul 3 Maja i przywrócenia jej dawnego charakteru deptaka wyłączanego z ruchu samochodowego. Jak ujęła to jedna z uczestniczek: *kiedyś można było tu spacerować, dzisiaj wygląda jak parking*. Uczestnicy spaceru wskazywali na brak na terenie ulicy punktów gastronomicznych oraz ogródków kawiarnianych;
- kolejnym minusem przestrzeni Śródmieścia, według uczestników, jest brak w centrum miasta restauracji i kawiarni, gdzie można wyjść z przyjaciółmi czy gośćmi, którzy przyjadą z innych miast;
- uczestnicy podkreślali również, że trudno im wskazać jeden punkt centralny w mieście, obecnie, ich zdaniem, taką funkcję spełnia CH Pogoria;
- Dodatkowo wszyscy uczestnicy zgodnie zauważyli, że na placu przed Pałacem Kultury Zagłębia brakuje ogródków kawiarnianych oraz jak podkreślała jedna z uczestniczek *ruchu artystycznego, takiego jak np. w Krakowie: wystawców obrazów czy pokazów mimów*.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

W prawych kolumnach zaznaczono "x", jeśli miejsce / element przestrzeni jest:

P - kojarzone jako "pozytywne"

N - kojarzone jako "negatywne"

Z - zaznaczone jako wymagające zmiany

Przebieg trasy	P	N	Z
<p>Miejsce 1: Pałac Kultury Zagłębia i Fabryka Pełna Życia</p> <p>Spotkanie poprzedzające spacer odbyło się w kawiarni Pałacu Kultury Zagłębia, co umożliwiło wspólne wyznaczenie trasy spaceru oraz zaznajomienie uczestników z tą formą badania przestrzeni.</p> <p>Następnie grupa udała się na teren Fabryki Pełnej Życia. Na miejscu pojawiły się pomysły na rewitalizację tej przestrzeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzenie pasażu spacerowo- handlowego od Dworca Głównego do Fabryki, co umożliwiłoby powstanie jednej osi spacerowej i połączyłoby obie przestrzenie. Uczestniczki podkreślały, że ul. Kościuszki na odcinku od dworca do DEFUM spełniała w latach 50 taką właśnie funkcję; • utworzenie na terenie Fabryki Pełnej Życia tzw.: loftów, czyli kompleksów apartamentów do wynajęcia lub wykupienia; • stworzenie ogromnej przestrzeni zielonej: ogrody na dachach budynków, nasadzenie drzew z ławkami w okół pni, utworzenie na dachu budynku łąki widokowej z możliwością postawienia tam leżaków; • otwarcie kawiarni i restauracji rozlokowanych w uliczkach, jakie tworzy przemysłowa zabudowa terenu; • utworzenie Parku Rozrywki np.: parku linowego czy parku edukacyjnego na wzór Centrum Nauki Kopernik. 	X	X	X

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

TEREN FABRYKI PEŁNEJ ŻYCIA

Miejsce 2: ul. Władysława Przybyłaka

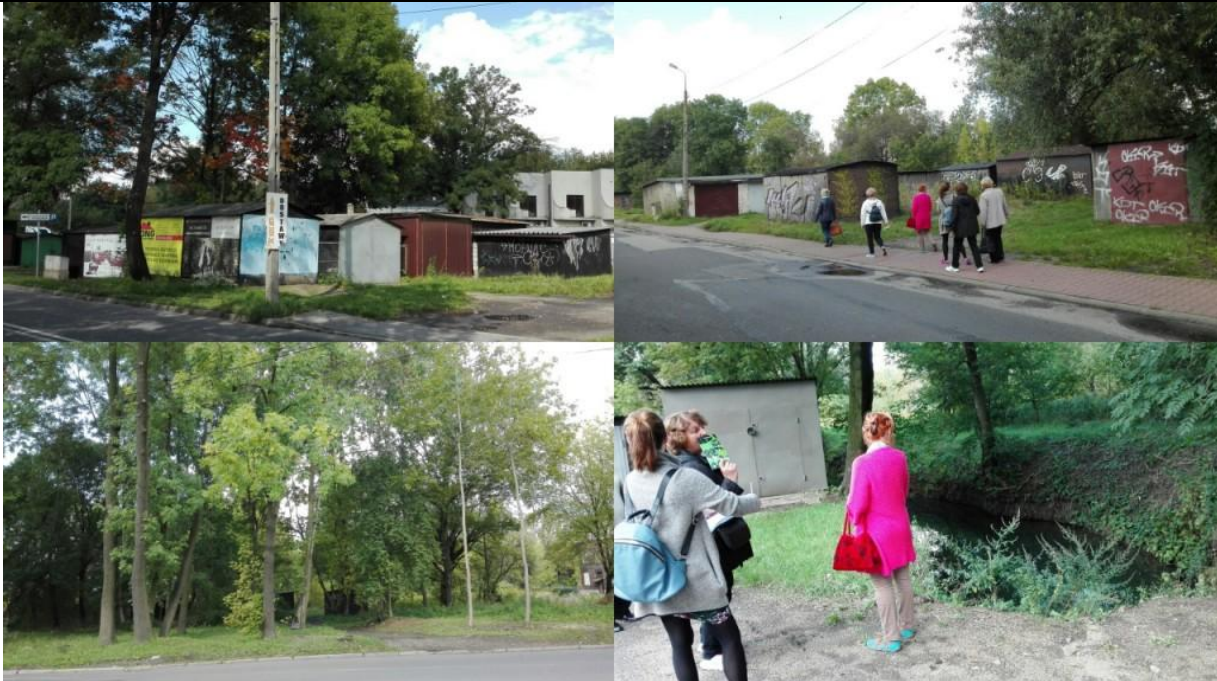
Z trenu Fabryki Pełnej Życia grupa udała się w kierunku ul. W. Przybyłaka. Pierwsze refleksje uczestników dotyczące tego miejsca można podsumować następująco:

- teren nie przystający do bycia w centrum dużego miasta, zapuszczony, zaniedbany, wyludniony, jak ujęła to jedna z uczestniczek: *nigdy tutaj nie byłam i bałabym się sama przyjść;*
- przestrzeń, sprawiająca trudności pieszym: wąskie chodniki, brak ciągłości komunikacyjnej, kilkakrotnie podczas spaceru trzeba było przechodzić z jednej strony ulicy na drugą;
- miejsce wyłączone z użyteczności społecznej, pomimo potencjału jakim jest zieleni znajdująca się w tej przestrzeni, odstrasza garażami, które jak podkreślali uczestnicy *są strasznie szpetne, straszą ludzi i tworzą jakąś kuriozalną przestrzeń, z której chce się uciec;*

Uczestnicy pomimo licznych minusów tej przestrzeni, dostrzegli także jej potencjał, Zdaniem uczestników ten teren powinien być zamieniony na park ze ścieżkami rowerowymi i punktami gastronomicznymi, bezpośrednio połączony z Fabryką Pełną Życia.

X X

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Ul. W. PRZYBYŁAKA – gąszcz brzydkich garaży i dużo zielenionej przestrzeni do zagospodarowania

Miejsce 3: ul. K. J. Sobieskiego w kierunku Huty Bankowej

Uczestnicy, ze względu na brak możliwości przejścia, udali się przez parking OBI i CH Pogoria w kierunku ul. Sobieskiego i kładki zlokalizowanej w pobliżu Huty Bankowej.

Refleksje z tego odcinka spaceru można podsumować następująco:

- kładka utrudnia dostęp do przystanków tramwajowych. Trzeba pokonać schody, które są barierą dla osób niepełnosprawnych, rodziców z wózkami czy osób poruszających się o lasce czy kulach. Zdaniem uczestników: *duża część mieszkańców przebiega przez drogę ryzykując, żeby tylko ominąć kładkę podczas korzystania z przystanków.*
- kładka jest zdewastowana i niebezpieczna: wąskie schody, zniszczona nawierzchnia, w której tworzą się kałuże: *tutaj zawsze jest woda, która nigdy nie wysycha, jest ślisko i niebezpiecznie.*
- kładka jest niebezpieczna także ze względu na brak oświetlenia: zniszczone, nie działające lampy.

Uczestnicy spaceru sugerowali rozebranie kładki i zastąpienie jej przejściem naziemnym, umożliwiającym łatwe i pozbawione barier dotrwanie na przystanki tramwajowe.

Sama ul. Sobieskiego jest miejscem chętnie odwiedzanym przez uczestników: osoby biorące udział w spacerze deklarowały, że robią zakupy w pobliskim sklepie zielarskim, korzystają z butików odzieżowych i usług fotograficznych.

X X

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

UL.SOBIESKIEGO –kładka naziemna w pobliżu Huty Bankowej

Miejsce 4: ul 3 Maja

Po zejściu z kładki grupa udała się ul Sobieskiego w stronę ul 3 Maja

Uwagi uczestników dotyczącego tego odcinka można podsumować następująco:

- ulica powinna mieć przywrócony charakter deptaka, obecnie zniechęca do siebie ilością zaparkowanych na niej samochodów, plac z fontanną przy ulicy jest zupełnie zasłonięty przez parking;
- na samej ulicy jest za mało zieleni oraz ciekawej malej architektury;
- zdaniem jednej z uczestniczek: *to miejsce wygląda znacznie lepiej zimą, kiedy jest ładnie oświetlone i nie ma tylu samochodów.*

Miejsce 5: ul. S. Okrzei , ul. H. Sienkiewicza

Następnie grupa udała się ul. Okrzei i ul. Sienkiewicza do Centrum Aktywności Obywatelskiej. Poniżej lista uwag zgłaszanych przez uczestników na tym odcinku spaceru:

- słabe oświetlenie, szczególnie w okolicy skrzyżowania ul. Okrzei z ul. 3 Maja, uszkodzone lampy (np. został tylko słup, brak oświetlenia) co w efekcie powoduje, że zdaniem uczestników: *wieczorami to miejsce jest niebezpieczne i zupełnie ciemne, a przecież to centrum miasta*
- plusem tej przestrzeni jest jej zazielenienie: bardzo ładne, zdaniem uczestników, donice z trawami ustawione wzdłuż całej ulicy;
- przy ulicy znajduje się mały placzyk, który zdaniem uczestniczek spaceru, ma potencjał do ciekawego zagospodarowania: np. ogródki przy punktach gastronomicznych, ławki, *żeby można było przysiąść odpocząć podczas zakupów*;
- na całym odcinku ulicy brak miejsc do siedzenia, co w przypadku seniorów, stanowi istotną barierę podczas spacerów, nie ma miejsc, gdzie można odpocząć zrobić sobie przystanek;
- zła nawierzchnia, szczególnie w bramie prowadzącej do budynku, w którym mieści się Centrum Aktywności Obywatelskiej

na górze: OKOLICE SKRZYŻOWANIA UL S. OKRZEI Z UL 3 MAJA-brak lamp oświetleniowych

na dole: UL. S. OKRZEI-mały placzyk do wykorzystania jako miejsce odpoczynku podczas zakupów

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

PODSUMOWANIE WARSZTATU PROJEKTOWEGO

W warsztacie brało udział 5 uczestniczek spaceru. Po części podsumowującej spacer badawczy panie, zainspirowane przygotowanymi zdjęciami przedstawiającymi przykłady innych rewitalizowanych miejsc i obiektów, stworzyły swoje projekty propozycji rewitalizacji Śródmieścia.

W drugiej części warsztatu powstały 4 makiety prezentujące rozwiązania architektoniczne dedykowane tej właśnie dzielnicy. Dwie koncepcje były bezpośrednio zainspirowane badaniem okolic ul. Przybyłaka.

Projekty rozwiązań stworzone przez uczestników

1. ZAGOSPODAROWANIE PLACU PRZY UL. STEFANA OKRZEI

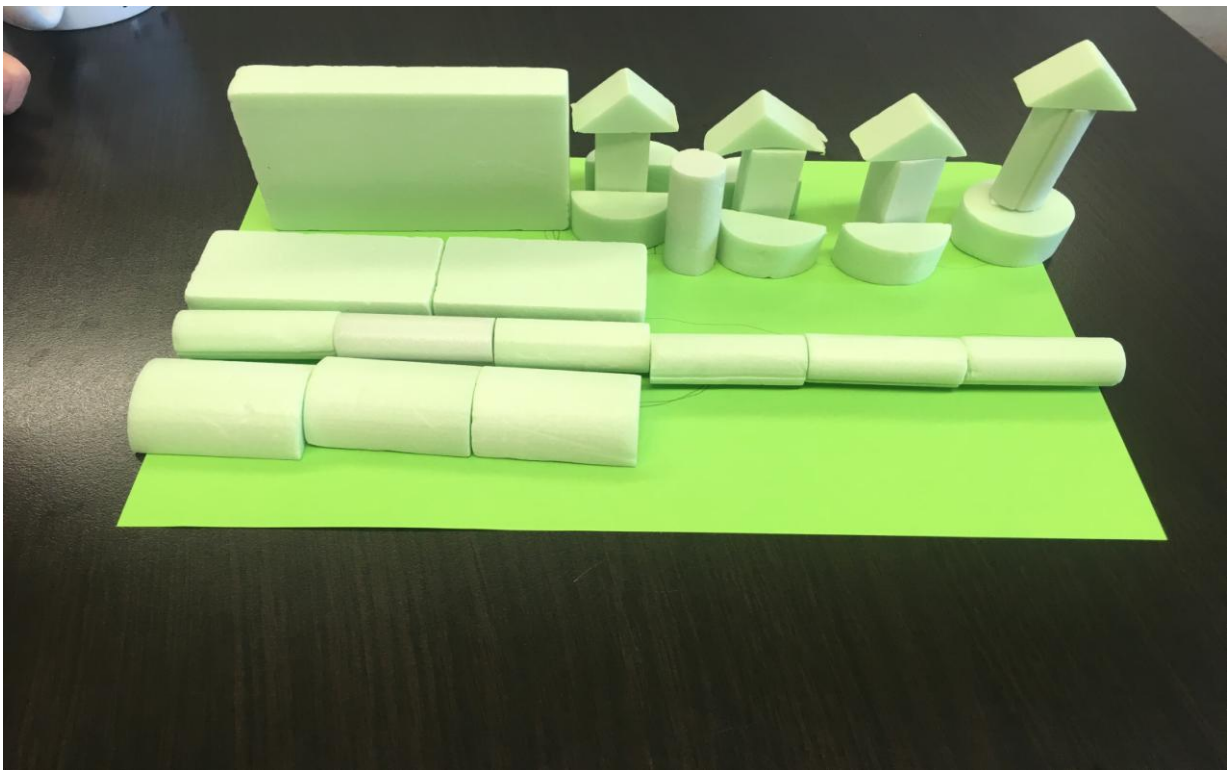

Koncepcja odnosi się bezpośrednio do placu zlokalizowanego przy ul. Okrzei, który zainspirował uczestniczkę w trakcie spaceru. Obecnie jest to pusta przestrzeń otoczona sklepami i punktami gastronomicznymi, pozbawiona małej architektury i, jak to określiła uczestniczka spaceru, *z żadnym zazielenieniem*. Zgodnie z koncepcją powstałą w trakcie warsztatu na placu pojawiłyby się leżako-ławki, wzorowane np. na tych, które są na rynku w Katowicach. Centralnym miejscem placu byłaby fontanna, konstrukcja ruchoma, która mogłaby się obracać. Całość wykonana

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

byłaby z drewna i szkła. To połączenie, zdaniem autorki, *dawałoby lekkość i generowało atmosferę spokoju i wyciszenia*. Autorka projektu zauważyła, że w chwili obecnej na całym odcinku ul. Okrzei brakuje miejsc, gdzie można usiąść i odpocząć, spotkać się z kimś, porozmawiać.

2 .MIKRO PARK NA UL: WŁADYSŁAWA. PRZYBYŁAKA

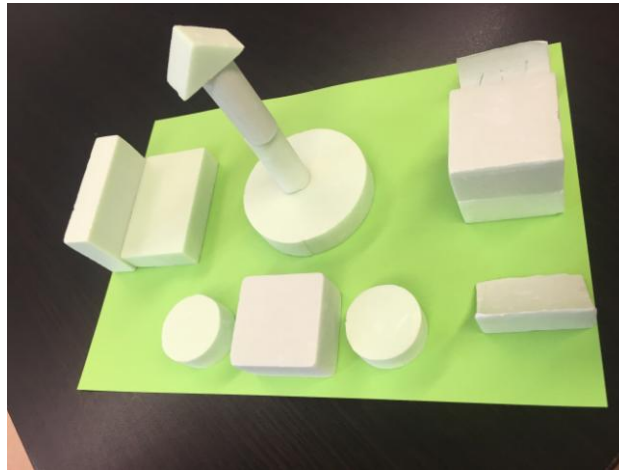

Koncepcja dotyczy zagospodarowania przestrzeni wzdłuż ul. Przybyłaka i kanału wodnego, który się tam znajduje. Obecnie na tym terenie jest dużo zieleni, są też liczne garaże, które zdaniem autorki projektu: *straszą i powinny być usunięte*. Zgodnie z pomysłem, który powstał w trakcie warsztatów wzdłuż biegnącego tam kanału z wodą przebiegałaby ścieżka rowerowa łącząca Fabrykę Pełną Życia i nowopowstały park. Obok ścieżki rowerowej byłaby zlokalizowana alejka dla pieszych z ławeczkami,

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 ławki byłby także zrobione dookoła pni drzew rosnących na tym terenie. Od strony torów kolejowych park odgradzałyby ogrody wertykalne i ścianki wspinaczkowe.

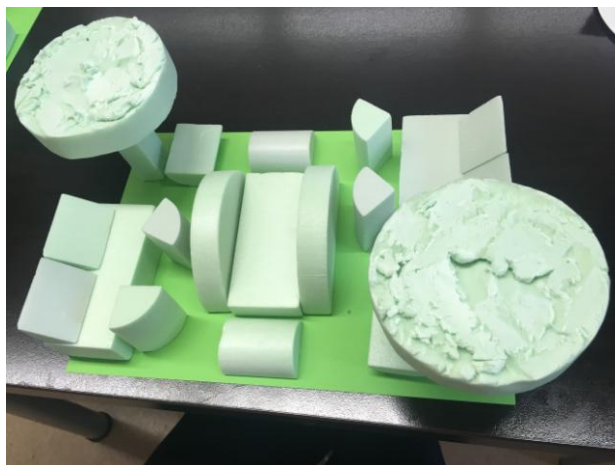
\

3. KLUB SZACHOWY POD DĘBEM

Klub byłby zlokalizowany na terenie Fabryki Pełnej Życia, inspiracją do projektu były przestrzenie funkcjonujące w Jaworznie. Na terenie Fabryki posadzony zostałby, miejski las dębowy, pod każdym drzewem znajdowałoby się kamienne stanowisko do gry w szachy. Jak ujęła to autorka projektu: *w cieniu symbolicznych dla miasta dębów mieszkańcy mogli by grać, odpoczywać, zatrzymać się na chwilę refleksji.*

4. KWIARNIE NA NÓŻCE

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Projekt jest dedykowany przestrzeni wzdłuż ul: Przybyłaka. Zamiast garaży zdaniem autorki pomysłu na tym terenie powinny powstać kawiarnie z zielonymi dachami, które swoją formą przypominają grzyby. Byłyby to niewielkie, nowoczesne konstrukcje, z tarasami widokowymi, z których można podziwiać Fabrykę Pełną Życia, wokół kawiarni zlokalizowane byłyby dodatkowe przestrzenie wypoczynkowe z leżakami, stolikami szachowymi, torem do gry w petanke. Kawiarnie byłyby rozlokowane po obu stronach kanału, przejście z jednej strony na drugą zapewniałby mostek, pełniący jednocześnie funkcję ozdobną.

EWALUACJA REKOMENDACJE DOTYCZĄCE KOLEJNYCH SPACERÓW BADAWCZYCH:

- ze względu na długość zaplanowanych tras oraz dłuższe dyskusje podczas spotkania wstępnego i podczas warsztatów projektowych trzeba przewidzieć czas trwania warsztatów ok. 3,5- 4 godziny.
- uczestnicy podkreślali, że dzięki spacerowi poznali przestrzenie do tej pory dla nich obce jak ulica Przybyłaka, jak sami to ujęli: *odkrywaliśmy nasze miasto na nowo;*
- z ust uczestników padały poza tym stwierdzenia:
 - *w trakcie spaceru zobaczyłam miasto „innymi oczami”,*
 - *mogłam podzielić się własnymi refleksjami, co chciałabym zmienić*
 - *poczułam ulgę, że mogę podzielić się tym, co mnie boli w mieście, opowiedzieć o miejscach dla mnie uciążliwych lub nawet niebezpiecznych.*